

شکر فریدی - بابا فرید نجاشی

(1280-1188)

اول شیخ فرید شکر نجاشی، عارف، اہل ولایت
پاک، پاک سخن زبان ادبی دا، را ببر راہ ہدایت
(بابا محمد خشن)

تعارف:

بابا فرید پنجابی زبان دے پہلے شاعر نیں۔
جیساں دا اکلام ساڑھے کوں محفوظ نہ نہون دے طور تے
 موجود اے۔ آپ نہ خوف شاہر بلکہ اہلہ ویلہ دے عالم دیں،
بزرگ، صوفی تے صاحب رامت درویش میں۔ آپ
چشتی سلسلے دے پیغمبر و مولیٰ نزدگ سن نہ حفڑت خوارج
ہبھوں الدین چشتی، چنبری آپ دے دادا مرشد میں۔
بابا فرید نے اہلہ اخلاص، محبت تے اعلیٰ اخلاقی قدیماں
پاروں بر چنیر دے اُن گنت لوگوں نوں صلحان کیتا تے
اسلام دی انورانی شمع نوں پہنچ لئی ایسی علاقہ وچ
روشنی ورتتا۔

حالات زندگی:

بابا فرید اصل ناں ”مسعود“
ہی۔ جدکہ فرید الدین نجاشی شکر آپ دے القاب میں۔
آپ نجاشی دے لقب تور زبادہ مشہور ہوئے جبکہ
یہی منظر وچ کافی سایاں روایات مشہور نہیں۔ بابا فرید
ملتان دے نیڑے اک قبیلہ کوٹھوال وچ بیدا ہوئے۔
اپنے قبیلہ وچ دی ملنائیں توں اٹھاڑاں وہ بہہ کلو بیدر دے

فاطحۃۃ حضرت پا سنت نبھال روڈ آن تھا درے
 آپ 1188ھ نوں جمال الدین سپھان درے کو پیدا ہوئے
 آپ اسی والدہ مابین 50 دن اس قسم سے بیٹھے۔ آپ نے
 اپنی حوالہ تعلیمی سلسلے کی تعلیم حاصل کیتی۔

ملتان درے عالم دین حضرت مولانا مہماج الدین

تمدنی ہواراں درے مدرسہ تون میں مفاسدی مقرر کیں،
 حدیث، فقہ تفسیر تعلیم علادہ درجے مروج علمائی
 درج مہارت حاصل کیتی۔ اسی واری آپ اپنے استاد
 درے مدرسہ مروج تفسیر "نافع" پڑھ رہے سن کر
 حضرت اخواجہ خلیل قادری تشریف پیا۔ آپ نوں
 مکالہ درج رجھا ویکھ کے تھیا کیہر پڑھے درے پلا، اور
 بابا فرید نے جواب دتا "نافع"۔ ختیار کی کی نہ تھیا از
 اپنے نہیاں نوں کچھ نفع دی دیوئے گی؟ آپ نے اونہیاں دل
 و پکھا، سمجھ کر لے تے فوراً پھارا ٹھی "میں نوں اپنی کتاب
 تعلیمیں سلوں نہیاں کی ذرا نوں نفع نہیں ملے گا"۔ اب بابا فرید
 ختیار کا لی ہواراں درے فرید ہوئے صوفیاں درے جنتیں
 سلسلہ درج تھا مل ہوئے۔ ملتان تعلیم بعد آپ نے
 اپنے وشہ دے حکم نالی اور دکھن (موجود بکر بین) موج
 درج ٹھیک رکھا۔

بابا فرید نے بکر بین آئے جہالت درے
 پتپیریاں درج کیں پیارے نہیں دیں تے نیز ملائیں تعلیم اپنے
 اعلیٰ اخلاق تھوڑتا سے نالی مٹاٹر کر کے درڑھ اسلام درج
 دو خلک کیں درکم شروع کیتا۔ آپ اپنی نہیں کی دے

keep this part brief.

Day: _____

اُخیر تک پاکستانی رہے۔ آپ دارالعلوم و رہا 1,1280 - آپ نے پاکستان و پنج وفات پانی تے ایقائی و فرضیں

بایافرید دی شاعری تے شاعری دامان خذ:

بایافرید آک عنظیم تے باشند لعنت

صوفی رُنگ، جبلخ، سلام تے شاعر سن۔ آپ دی شاعری تے دیگر تعلیمات دی پیادا قرآن، حدیث، تفہیم و فقر تے سنت رسول اے۔ آپ نے لوگاں نوں نہ صرف، سلام دی تبلیغ کیتیں سکھیں۔ یعنی شلوکاں، بولائ، شاعری دی کامیں اعلیٰ اخلاق پاگاں تے جیالی لکھارن دا طریقہ دیا۔ آپ دا بخالی کلام شلوکاں پا دوڑپاں دی شعل و ح دستیاب ہے۔

بایافرید دا بوجتہ کلام لورگ رشته صاحب دا سیں ساٹے تیکیں اپڑیاں۔ جنہوں سکھو ملت منہج پر دے بانی بایاگر و نانک نے بایافرید دی وفات توں تپڑے تپڑے دوسو وریاں پھر مختلف بھگتاں تے درد بسماں دے کلام نوں کھا رکھتے تیبا دتاں۔ اوس و پلے بایافرید دے سعادہ نشیں شاہ بہرام (ابن ریسیم فریادی) مژنون مسیں بایاگر و نانک نے ادھیاں دی اجازت تاں لی بایافرید دے شلوک رشتوں صاحب و ح شاہل کیلئے سن۔

لے شلوک دی تعریف :-

بایاں لکھنے کی شکری میں شلوک 1 تے -

میر آصف خان سوہان نے اپنے کتاب فوٹ کیا یا باز پیدا نہ ہے

وچ شلوک کے درا جواہر اعلیٰ کی جوئی ہے تھے ان مگر وہ

درج ذیل تعریف لیتی اے :-

شلوک (وہ ادھر دردھر مہمیاں والی

اک اچھی نظم 1 تے جسمانی میں اللہ کوں

ن لکھیا 1 تے اس درج موضوع دی قیمتیں -

رسا دی چوتھیں لے کر سوہان مشہوری
درے طلب 2 تے جلپنوں موضوع بنایا جائے اے

لے سادگی :-

بایاں دے کام دی سب انسوں وہی خوبی

سادگی 1 تے 2 تے سادگی تین طرح دی اے

1- لفظاں دی سادگی

2- مفہوم دی سادگی

3- میان دی سادگی

1- لفظاں دی سادگی: اس توں ورد 1 تے بھی بایا جائے

1- نہ شلوک وچ چیزیں بخابی زیان ورثی اے اور ہر دفعہ

دھپہت از بارہ سادگی سارے 2 تا 3 فہم الفاظ ورثے

ہیں - ادیہی وہ 1 تے وہ اوس زمانے وچ بخابی

مذکوہ درج وچ ہے -

2- مضمون دی سادگی: ایسی دعا مطلقاً ہے پہنچ بابا 13
 نہ دین، اسلام کے مذکور ہیں، فقة، دعا اصول ہے
 علم اور کلام دیاں گئیں، تقریباً چھر دیاں آپتار، دے
 ڈو ہیں مضمون بیان نہیں میں۔ کیوں ہے اور حسن
 طبق نال خاطب اسیں اور نہیں طبق رسیں نہ دین
 اسلام توں، خان سے۔

3- بیان دی سادگی: ایسی دعا مطلقاً ہے پہنچ بابا 14
 نہ اپنے اس مفہوم تائی خیالاں نہ سوچاں فیں بیان کرنے
 لئے خود اور دو آسان اسلوو، اختصار لینا اے۔

بلا بھی دا شلوو، اے:
 سے فریدا ہے پس مارن ملپاں، پس نہ مارپیں کھم
 اپنے گھر جائیں پس نہیں دے جنم

لے عاجزی تے انتشاری:

قرآن مجید فرقان مجید دا ارثنا درا ے:
 ”توں نہ میں اُتے آکڑ آکڑ کے نہ چل۔ کیوں جے
 توں نہ نہ میں نوں پھاڑ سکدا ایں تے نہ ری کیوں
 بیہاڑاں دی اُجھیاں تپک رپٹ سکدا ایں“

ایسی لئی بندے فیں لیجھتا کہیں جاندی اے پہنچ ادھ
 تکہ تے غرور توں اپنے دیکھانے چاہئے عاجزی تے انتشاری
 فیں جیاں لزیں دا دنپرا بنا ڈے کیوں ہے اللہ تعالیٰ
 فیں معرف عاجزی تے انتشاری بھئے۔

البس لئے جیسا ہے نہ ہے عاجزی تھے اندازی توں کے لئے
نہ اور اللہ تعالیٰ دے دیں یہ نہ لے نہیں پوچھتے
اندازہ نہیں ہے دیں سب اول و دویں صفاتیں اے۔

آج نے فرمائیں (پیش):

~~ے فریبا میں نہیں مار کر قبضہ کرنے کی کر کے لٹ~~
~~بھوسرے اسے رب دے بھوسرے سو لٹ~~

میرے اے یعنی فریبا اپنے من یعنی غور کے لئے نہیں نہیں
طرح کٹ کے باریکا رہ ایسے اندھے عاجزی تھے اندازی
بیکار۔ عاجز تھے نہ اسے اگر رب اپنے بھوسرے خرپیاں
دے تو ہے کھوں دیں اے اسے اکھدا ہے جو پسند اے
ایہاں خرپیاں وحی لٹ اے

~~ے فریبا اپسہا ہو رہا ہے، جیسے کوہ میت
پلیں، ہمیوں لٹاڑ پیدا کریں ہے چھوڑتے پریت~~

one reference is enough for a single argument.

فناالت پسندی:

فناالت اول واد اے اپنی صفتیں اے
لیکن ائے صابر تھے ساروں نہیں۔ جو کوہ اللہ ولوں قل جادے
اوہرے ائے ائنقارنہ تھے کوئی گلہ شکوہ نہ رہنا تھے نہیں
ہنا جو نہ لائی رہنا، ایسے فناالت پسندی اے۔

جیسا کوں فناالت پسند نہیں ہوندے اور لا جائیں
جیسے ہوندے نہیں۔ اونہاں نہیں بھائیا ماحصل رکے وہیں
نہیں آؤندے۔ بلکہ ہور توں ہو روں دوسرے جاندے نہیں۔

فناالت نہ ہوں باروں لوک کئی بھائیاں وحی میں لایو جاندے
نہیں۔ یعنی اونہاں وحی رہیں، رہیں تو ڈراما معاوی

جھوڑا، فربا کاری بھماری نے جا لائی فرمائی تے نہام تے
سچ دو ریاں بیماریاں ورچ میڈا ہو جاندے ہیں۔
اپنے کو اٹھ بابا جی کہی جنگا کھائیں میں بیاندے،
کہی جنگا کھیں شر اس بیان دے۔ سکھ رکھی پانی دیج
کھنیوں کا کھاندے سن۔ کھدرا بیاس پاکندے سن تے
جھرے ورچ رہندے سن۔ لیکن جب تے فناخت توں کے
کارہ زندگی نہ اردا سن۔
آپ فرمائندے ہیں:

رکھی سکھی کھائیں کھنڈا بیانی
فریدا و پکھو پرانی جو پڑی نہ تر ساں۔ 3.
فریدا و پکھو پرانی جو پڑی اکھی لالوں اوری پکھو
جنہاں کھاہی جو پڑی گھنے سہی گے دیکھ

use elaborate and self explanatory headings.

تمارہ:

خیل بجید ورچ 700 واری غاز دی تلقین کئی چاہے۔
اے نعلیٰ درستاد اے:
”اے لوگو غاز فانم کرو تے زر لعہ دبو“
اس س توں اٹھ درستاد ہوئے اے:
”مع غاز مومن دی مانج اے“
”دھائز دین درستون اے“
”دھائز نسائیں توں بیڑی توں روکدی اے“

بابا فرید غاز دی سختی مال بابنڈی فرمائندے سن تے اپنے
وہیاں توں دھائز بیڑھن دی تلقین فرمائندے سن۔

آپ نے شلوگاں را پس نہ از بڑھن دیا بار بار تائپ فرمائی اے۔

- ۔ الگ فرمیا سنا توں جھارڈو دے میں ۱۷
- ۔ توں سنا رب جاگر ائمہ دلائلے نال پڑھن
- ۔ الگ فرمیا وضو ساز، معنی نہ از نہ زار
جس سر سائیں نہ نہیں سو سر کلپار تار
- ۔ فرمایا ہے نہ اکتھا، اپنے بھلی نہ ریت
کئی وہی چل نہ آتا پنج وقت میست

add more arguments in this part.

improve the structure and the headings quality part.

مکریہ مل:

مکریہ مل اپنے پتی بابا فرید دے شلوگ

نوف سترن شاعری دا جھا نے سچی خونت نہیں بلکہ قدری

1. عبار نال دی اسلام دی تبلیغ تے اخلاق قیاری دا اعلان
- درش نہیں آپ دے شلوگ رہ پڑھ کے روحانی لذن
- جو سوس سوندی اے - دل جھگایاں تے نیکی ول ممال
- جو جاندا اے - شلوگاں دی تکھی مٹھیزیاں، عاجڑیں سترن
- و اے تے نال را پس دل وحی لے، جاندا اے -

08